

**НОВІ МОЖЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ НА
ПРИКЛАДІ CHATGPT ЯК ІНСТРУМЕНТУ
ДЛЯ НАВЧАННЯ І ВИКЛАДАННЯ**

Башлай В. М.

викладач,

КЗ «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної
ради

м. Харків, Україна

Руднік Д. Г.

кандидат історичних наук, старший викладач

КЗ «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної
ради

м. Харків, Україна

В останні роки розвиток штучного інтелекту відкриває нові можливості
для

використання цієї технології в навчанні та освіті. ChatGPT є однією з найбільш
просунутих інтелектуальних систем, яка може бути використана як інструмент для

навчання й викладання. ChatGPT може допомогти студентам і учням із різними рівнями знань і вмінь. Використання ChatGPT може забезпечити індивідуальний підхід до навчання, пристосований до потреб кожного, хто навчається, може стати в пригоді під час роботи з великими групами, де можуть виникнути проблеми з контролем окремого студента.

Потенціал ChatGPT полягає в можливості його використання як інтерактивного інструменту для навчання. Звернемо увагу на те, що він як технологія має певні переваги й недоліки. До переваг слід віднести:

1. ChatGPT може допомогти викладачам у підготовці курсів та матеріалів для навчання. Так, він може створювати автоматичні відповіді на запитання студентів, що імітує їхню реакцію на завдання (актуально для завдань репродуктивного рівня та тестування). ChatGPT може допомогти забезпечити якісний зворотній зв'язок зі студентами. Оскільки система може аналізувати відповіді студентів та генерувати персоналізовані рекомендації щодо покращення їхніх знань та навичок, вона може допомогти викладачу зрозуміти, які теми потребують додаткового пояснення або які студенти потребують додаткової допомоги.

2. Студенти мають можливість ставити запитання системі, відповіді допомагатимуть зрозуміти матеріал. Така інтерактивна форма допоможе зробити навчання більш зрозумілим та доступним. Окрім того, ChatGPT має здатність до «навчання» в процесі взаємодії з людьми, тобто система може вдосконалюватися та вдосконалювати свої відповіді на запитання з часом. Такий спосіб її використання стане в пригоді під час розвитку навичок самостійної роботи та виконання завдань. Система може надавати студентам завдання й рекомендації, які вони можуть виконувати самостійно, що може сприяти розвитку самодисципліни й самостійності.

3. Генерація текстових, відео- та аудіоматеріалів для супроводу освітнього процесу, особливо для студентів з різним підходом до сприйняття інформації. Особливо цінним, на нашу думку, це може бути під час вивчення гуманітарних дисциплін, де ілюстративна складова є невід'ємним компонентом: карти, картини, фотографії тощо. Під час роботи зі студентами, які мають спеціальні освітні потреби, ChatGPT генерує текстові, аудіо та відео матеріали на доступному для розуміння рівні.

4. Може стати в пригоді під час оцінювання й перевірки знань. Система може автоматично перевіряти й оцінювати роботи студентів, забезпечуючи швидкість та точність процесу. Це може зменшити роботу викладачів, що дозволяє їм сконцентруватися на більш важливих завданнях, таких як підготовка до лекцій та дослідницької роботи.

5. Імітація співрозмовника під час мовної практики.

6. Тренування та розвиток критичного мислення та творчого підходу до навчання. Імітація співрозмовника й генерування відповідей може сприяти тренуванню дебатів й інтелектуальних дискусій. На викладача покладається завдання сформулювати у студента навички та потребу перевіряти правдивість будь-якої інформації, особливо в епоху постправди й інформаційних маніпуляцій, коли форма подачі матеріалу превалює над змістом.

7. Потребує оволодіння студентами та викладачами як новітньої технології. Це особливо актуально під час дистанційного навчання та асинхронного підходу до виконання завдань. Як додатковий інструмент може бути корисним для тих, хто потребує допомоги з розв'язання складних завдань або тестів.

Недоліки технології:

1. На сьогодні має дещо обмежену здатність до розуміння спеціалізованої термінології. Активна робота розробників із розвитку програми має усунути цей недолік у недалекій перспективі.

2. Загострення проблеми дотримання академічної доброчесності під час навчальної й наукової діяльності. Перед викладачем постає проблема відокремлення чесно написаних робіт від робіт, згенерованих програмою.

3. Як відзначалося, технологія перебуває на стадії становлення, що обмежує можливості її використання під час опитування, адже в окремих випадках відповіді інколи мають вигляд випадкової генерації слів. За потреби перевірити аналіз історіографії або джерельної бази поставленої проблеми, система на разі впоратися в повному обсязі не може.

Отже, використання ChatGPT в освітньому процесі може допомогти підвищити якість, ефективність та доступність навчання, забезпечити розвиток критичного мислення й підготувати студентів до викликів цифрової епохи, але має певні недоліки, викликані недостатнім досвідом використання на практиці.